

مشاوره امتحانی

نکات عمومی امتحان

① سعی کنید چند هفته قبل از امتحان نهایی، یک برنامه‌ریزی درسی مناسب داشته باشید و برای هر درس متناسب با حجم کتاب و میزان تسلط خودتان بر موضوعات آن، زمانی را اختصاص دهید. این کار به شما فرصت مرور مطالب و یادگیری بهتر را می‌دهد، ضمناً از اتلاف وقت جلوگیری می‌کند.

② چه در امتحان نهایی و چه در کنکور همیشه اولویت با کتاب درسی است، پس اول کتابتان را خوب بخوانید و برای تکمیل آن و تعمیق یادگیری و تسلط بیشتر بر آن از کتاب‌های کمک درسی استفاده کنید.

③ داشتن سبک زندگی سالم نه تنها در روزهای امتحان، بلکه در تمامی روزها و در همه‌ی آزمون‌های زندگی به شما کمک می‌کند که جسم سالم‌تر و ذهن قوی‌تر و آماده‌تری داشته باشید، پس خواب کافی، شب زودتر خوابیدن و سحرخیزی، تغذیه‌ی سالم و مقوی، ورزش کردن، داشتن اوقات فراغت و... را سرلوحه‌ی زندگی خود قرار دهید.

④ کتاب روان‌شناسی شما بسیاری از نکات مربوط به تمرکز و حافظه را آموزش داده است، پس سعی کنید علاوه بر حفظ کردن آن‌ها، نکات مذکور را چه هنگام مطالعه‌ی درس روان‌شناسی و چه هنگام مطالعه‌ی سایر دروس به کار ببندید.

⑤ ذهن انسان هنگام مواجهه با سؤال کارآمدتر عمل می‌کند؛ بنابراین بعد از مطالعه‌ی هر بخش از کتاب درسی حتماً سعی کنید که از سؤالاتی که در اختیار دارید، به‌عنوان نمونه استفاده کرده و پس از پاسخ دادن به آن‌ها با رجوع به پاسخنامه نقاط ضعف و قدرت خود را بشناسید.

⑥ یادداشت‌برداری از نکاتی که در حین مطالعه با آن‌ها مواجه شده‌اید، گنجینه‌ی ارزشمندی است که هم می‌تواند موجب بهبود یادگیری شود و هم باعث می‌شود با مرور آن‌ها در شب امتحان، بیشترین بهره را از زمان ببرید.

نکات اختصاصی امتحان نهایی

① امتحان نهایی هم یک امتحان مانند سایر امتحانات کلاسی است، پس آرامش خود را حفظ کنید، چون در حالت آرامش، حافظه بهتر عمل می‌کند.

② حواستان باشد کسی که قرار است برگه شما را تصحیح کند، شما را نمی‌شناسد، پس با خط خوب و خوانا، فاصله‌گذاری مناسب، تمیزی و نظم برگه، اشاره به کلمات کلیدی کتاب و پرهیز از حاشیه رفتن بی‌مورد، او را در تصحیح منصفانه‌ی برگه خود یاری دهید.

③ همیشه سؤالات را به ترتیب پاسخ دهید و اگر به سؤالی رسیدید که پاسخ آن را نمی‌دانید، نگران نشوید. کنار آن سؤال یک علامت بگذارید و بعد از اتمام سؤالات دوباره به آن برگردید. خیلی اوقات اثر نهفتگی کار خودش را خواهد کرد و شما به راحتی آن‌ها را پاسخ خواهید داد.

④ در امتحانات نهایی، همیشه بیش از حد نیاز زمان در نظر گرفته می‌شود؛ بنابراین با دقت و آرامش کامل به سؤالات پاسخ دهید و حتماً یکی دو بار همه‌ی پاسخ‌هایتان را مرور کنید.

⑤ بعد از اینکه به همه‌ی سؤالات پاسخ دادید، دوباره پاسخ‌هایتان را بخوانید و از اینکه چیزی را از قلم نینداخته‌اید، مطمئن شوید. از قدیم گفته‌اند عجله کار شیطان است، پس عجله‌ای برای دادن برگه‌تان نداشته باشید.

⑥ شب امتحان زمان مناسبی برای تغییر عادت‌ها نیست، ولی رعایت یک چیزهایی حتی اگر عادت همیشگی‌تان هم نباشد قطعاً مفید خواهد بود، مثل خوردن شام سبک و خوردن یک صبحانه کامل قبل از خروج از منزل.

⑦ به خدا توکل کنید و نتیجه را به او بسپارید. شما تلاشتان را کرده‌اید، پس بعد از هر امتحان به نتیجه‌اش «هرچه که بود» فکر نکنید، چون افکار منفی به سراغتان می‌آید و انرژی لازم برای امتحان بعدی را از شما می‌گیرد.

⑧ موفقیت شما آرزوی همه‌ی کسانی است که در راستای آموزش و یادگیری شما تلاش می‌کنند. امید داریم تلاش ما در راستای تهیه‌ی این کتاب به موفقیت شما کمک شایانی کند.

نکات کلیدی و مهم هر فصل:

در هر فصل حواست به این تیرهای اصلی که بهت می‌گم باشه، چون شانس طرح سؤال از این‌ها بیشتره:

فصل اول: تعریف علم تجربی و روانشناسی / انواع گزاره‌های علمی منابع کسب شناخت و ویژگی‌های روش علمی

فصل دوم: ویژگی‌های رشد / رشد در دوره کودکی / رشد در دوره نوجوانی خودآرمانی

حواستان باشد که ویژگی‌های دوره کودکی و نوجوانی رو مقایسه‌ای بخونید که با هم قاطی نشن.

فصل سوم: تعریف احساس / انواع توجه و کارکردها / ادراک و گشتالت در این فصل احتمال اینکه سؤال‌ها رو در قالب مثال بدن خیلی زیاده.

فصل چهارم: مراحل حافظه / انواع حافظه / عوامل مؤثر بر فراموش

فصل پنجم: ویژگی‌های مسئله و انواع آن / مراحل حل مسئله و روش‌های آن حواستون باشه مراحل حل مسئله و روش‌های آن متفاوته را قاطی نکنی مطالب این فصل رو، چون خیلی بهم نزدیکن، خونندن برگه آخر خیلی کمکت می‌کنه.

فصل ششم: تعریف و ملاک‌های تصمیم‌گیری / انواع تصمیم‌گیری سبک و موانع تصمیم‌گیری

این فصل هم خیلی قابلیت طرح سؤال مشامی رو داره.

فصل هفتم: انگیزه و عوامل انگیزش / نگرش و انواع آن حواست به تفاوت نگرش مثبت و منفی باشه! مقایسه‌ای نخون

فصل هشتم: روان‌شناسی سلامت / ابعاد سبک زندگی / علائم فشار روانی **بارمبندی روان‌شناسی، پایه یازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲**

درس	نوبت اول	پایانی نوبت دوم	شهریور و دی‌ماه
۱	۳/۵ تا ۴/۵	۱۰	۲/۵
۲	۴/۵ تا ۵/۵		۲/۵
۳	۴/۵ تا ۵/۵		۲/۵
۴	۵ تا ۶		۲/۵
۵		۲/۵	۲/۵
۶		۲/۵	۲/۵
۷		۳	۳
۸		۲	۲
مجموع	۲۰	۲۰	۲۰

• توجه داشته باشید این جدول براساس آخرین اعلام سازمان آموزش و پرورش به‌روزرسانی شده است.

خلاصه درس

درس اول: روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه

مقدمه

پاسخ علمی و دقیق به پرسش‌هایی که در قلمروی علم روان‌شناسی می‌گنجد، دغدغه روان‌شناسان است.

منابع کسب آگاهی و معرفت

- ۱ استناد به وحی، آیات الهی، سخن و عمل بزرگان دین
- ۲ روش‌های شهودی و دریافت درونی
- ۳ استدلال‌های منطقی، دلایل فلسفی و عقلی
- ۴ روش‌های تجربی (تجربه و روش‌های علم تجربی)

نکته: ۱ فردی که برای کسب آگاهی از روش‌های دقیق و قابل

اندازه‌گیری و مثال‌های مختلف، مانند فاصله زمین تا خورشید و نقش آن در امکان وجود حیات در کره زمین استفاده می‌کند، روش او تجربی است.

۲ هر یک از منابع چهارگانه آگاهی و معرفت، روش‌های خاص و متناسب با خود را دارند.

۳ دقت کنید که نباید این چهار منبع را در مقابل یکدیگر قلمداد نمود، بلکه آن‌ها چهار منبع مختلف هستند که می‌توانند تکمیل‌کننده جنبه‌های مختلف آگاهی و معرفت باشند.

علم تجربی چیست؟

علم تجربی یکی از منابع کسب آگاهی و معرفت است که از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می‌کند.

در علوم تجربی رابطه بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شود.

در علم تجربی برخی از مفاهیم کاربرد فراوانی دارند که نمودار پیوستگی آن به این شکل است:

۱ مسئله: پژوهش‌دانان با «طرح مسئله» شروع می‌شود.

۲ فرضیه: پاسخ‌های اولیه و تا حد ممکن سنجیده‌ای است که به مسئله‌های علمی داده می‌شود.

فرضیه‌ها در بیشتر موارد:

با توجه به دانش و تجربه‌های قبلی با استفاده از قوه تخیل دانشمند شکل می‌گیرند.

فرضیه‌ها هم می‌توانند در پاسخ به یک سؤال بیایند و هم می‌توانند باعث طرح سؤال‌های دیگر شوند. (رابطه دوسویه بین فرضیه و مسئله)

۳ اصل یا قانون: فرضیه‌های پذیرفته‌شده در شرایط مختلف آزمایشی به «قانون یا اصل» تبدیل می‌شوند.

برای تأیید یک فرضیه باید:

پاسخ‌ها را براساس مشاهدات تجربی بیازماییم.

نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم روان‌شناسی مطابقت دهیم.

توجه: اگر نتایج آزمایشات با یافته‌ها:

مطابقت داشت: فرضیه پذیرفته شده و به اصل تبدیل می‌شود.

مطابقت نداشت: فرضیه پذیرفته نشده و کنار گذاشته می‌شود.

نکته: ۱ باید دقت کرد که معتبر بودن و پذیرفته شدن پاسخ لزوماً

به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست.

۲ گاهی ممکن است پاسخی که اکنون مورد قبول واقع شده است، به

دو دلیل کنار گذاشته شده و نادرست تلقی گردد:

آگاهی از نادرستی آزمایشات قبلی

تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان

۴ نظریه: مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی که در ارتباط با یک

موضوع است، «نظریه» را تشکیل می‌دهد.

علم روان‌شناسی چه هدف‌هایی را دنبال می‌کند؟

هدف علم روان‌شناسی همانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع پژوهش است.

۱ توصیف: منظور بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از «چیزی مفهومی و موضوعی» است که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.

مثال حافظه یعنی قدرت یادآوری و بازشناسی خاطرات گذشته

توجه: چگونگی توصیف هر دانشمند از یک موضوع یا پدیده، تأثیر

بسیار زیادی در مواجهه با آن موضوع و بررسی علمی آن دارد.

نکته: دانشمندان سعی می‌کنند تا در توصیف موضوعات و پدیده‌های

مختلف، دقیق و بی‌طرف باشند. با این وجود، روان‌شناسان همانند سایر

دانشمندان علوم تجربی غالباً تحت تأثیر:

پیش‌فرض‌ها

نظریات پذیرفته‌شده در هر علم

ارزش‌ها و جهت‌گیری‌های موجود در ذهن خویش هستند که

این امر بر مشاهده و دقت آن‌ها تأثیر جدی می‌گذارد.

۲ تبیین: به بیان «چرایی اتفاق افتادن» یک پدیده اشاره دارد.

مثال تکرار بچه‌موقع خاطرات موجب تحکیم حافظه می‌شود.

توجه: همیشه این احتمال وجود دارد که برای یک موضوع یا پدیده

تبیین‌های متفاوت (تبیین عقلی، دینی، تجربی و...) و در عین حال صحیحی

وجود داشته باشد؛ بنابراین با دست یافتن به یک تبیین خاص نمی‌توانیم

تبیین‌های محتمل یا صحیح دیگر را رد کنیم.

نکته: مهم‌ترین تفاوت فرد عادی با فرد دانشمند در این است که مواجهه دانشمند با مسئله، منظم و قاعده‌مند است.

موقعیت نامعین: دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند.

نکته: دانشمند با طرح مسئله، موقعیت ناشناخته و نامعین را شناسایی می‌کند.

دانشمند با روش علمی موقعیت ناشناخته و نامعین را روشن می‌کند.

ویژگی‌های روش علمی

تعریف عملیاتی
تکرارپذیری

۱- تعریف عملیاتی: به تعریف دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری از متغیر گفته می‌شود. به بیان دیگر، به عملیاتی گفته می‌شود که باید انجام گیرد تا متغیر موردنظر، قابل اندازه‌گیری شود؛ بنابراین تعریف عملیاتی باعث سهولت در اندازه‌گیری می‌شود.

مثال: توصیف (یا تعریف مفهومی یا تعریف نظری) هوش: قدرت سازگاری با محیط است.

• تعریف عملیاتی هوش: عددی است که با اجرای «آزمون سازگاری» به دست می‌آید.
• تعریف عملیاتی باعث می‌شود که همه افراد با مطالعه آن به مفهومی مشترک از متغیر برسند.

توجه: متغیر هر چیزی است که تغییر می‌کند، مانند هوش، نمره، میزان استراحت، وزن، قد و...

نکته: در هر پژوهشی، متغیرهایی وجود دارد که رابطه بین آن‌ها بررسی می‌شود. به این متغیرها، متغیرهای پژوهش گفته می‌شود: مثلاً در فرضیه «میزان استراحت شبانه‌روزی دانش‌آموزان با نمرات درسی آنان رابطه دارد»، «میزان استراحت» و «نمره درسی» متغیرهای اصلی پژوهش هستند.

۲- تکرارپذیری: یعنی هر دانشمند در صورت رعایت ضوابط علمی می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.

• یافته‌های به‌دست‌آمده از روش علمی، شخصی نیست و باید توسط دیگران قابلیت تکرار داشته باشد.

• انسان‌هایی که با روش‌های منحصر به فرد مسائلی را حل می‌کنند، اگر پاسخ آن‌ها توسط دیگران قابل تکرار نباشد، در مجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد.

نکته و مقایسه: تعریف عملیاتی باعث می‌شود که با مطالعه آن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسان از متغیر برسیم.
تکرارپذیری باعث می‌شود که در آزمایش‌های متعدد به یافته‌های یکسان برسیم.

• رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی دشوارتر از سایر علوم است که موضوع پژوهش آن‌ها اجسام بی‌جان است.

حل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی:

پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان
رعایت مسائل اخلاقی
تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی

• از این روش‌های تجربی و علمی در تبیین پدیده‌های انسانی همواره با محدودیت مواجه بوده و نمی‌تواند پاسخ بسیاری از پرسش‌های بشر را بدهد.

۳ پیش‌بینی: با بودن علت وقوع پدیده می‌توان احتمال بروز پدیده را در آینده حدس زد.

۴ کنترل (هدف نهایی): پس از برگزیدن یک توصیف و تبیین خاص از یک پدیده تا حد زیادی می‌توانیم به «پیش‌بینی» و «کنترل» آن پدیده دست یابیم.

• کنترل و پیش‌بینی در علم روان‌شناسی نسبت به سایر علوم تجربی با دشواری بیشتری روبه‌روست. دلیل آن پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین موضوعات مختلف در این علم است.

• دلیل دشواری توصیف و تبیین پدیده‌های روان‌شناختی:

انسان و رفتارهای او دارای ابعاد و ویژگی‌های مختلف و پیچیده‌ای است، زیرا انسان علاوه بر جسم و بدن دارای ابعاد غیرجسمانی هم هست که با بدن در ارتباط تنگاتنگی است.

پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر عوامل متعددی هستند که به راحتی نمی‌توان آن‌ها را توصیف یا تبیین کرد.

مثال: توصیف و تبیین موضوعات روان‌شناختی مانند «امید به آینده» و «انگیزه پیشرفت» بسیار دشوارتر از موضوعات فیزیکی مانند «گرما» و «فلز» است.

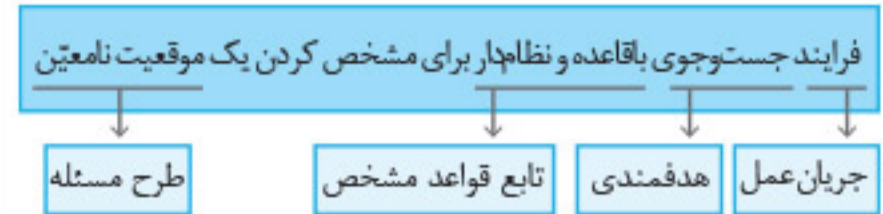
روش علمی

• روش علمی (یا همان روش تجربه یا روش علم تجربی) یکی از روش‌های کسب آگاهی و معرفت است که رکن اساسی آن مشاهده و تجربه است.

• روش‌های ارائه‌شده در علم تجربی تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر (قابل دریافت با حواس پنجگانه) یا همان محسوسات، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آن‌ها در حیطه امور غیرقابل مشاهده یا غیرمحسوس استفاده کرد.
• دانشمندان علوم تجربی در مورد موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم و تجربی آن‌ها وجود ندارد، نباید اظهار نظر کنند و فقط می‌توانند بگویند: «نمی‌دانم!»
• برای کسب معرفت و دانش درباره موجودات غیرقابل مشاهده (غیرمحسوس) باید از منابع معرفتی دیگر استفاده کرد.

توجه: هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی (یعنی سه حیطه منبع وحیانی و الهی، منبع شهودی و منبع عقلاتی) تکیه دارد؛ بنابراین اگر فرضیات و نظریات مطرح‌شده در دیگر منابع معرفتی تغییر کند، فرضیات و نظریات مطرح‌شده در علم تجربی که از آن منابع استفاده کرده نیز تغییر خواهد کرد.

تعریف روش علمی

۱ فرایند: به جریان عمل اشاره دارد.

تعریف: جریان حرکت از مبدأ به سوی هدف را «فرایند» می‌گویند.

۲ جست‌وجو: در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی هدفمند باشد.

نکته: گاهی ممکن است بدون هدف اقدامی صورت گیرد. در این صورت اقدام انجام‌شده نتیجه‌بخش نخواهد بود.

۳ نظام‌دار بودن: روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به صورت منظم طی می‌شود.

- **پردازش:** به معنای دریافت و فهم بیشتر است و دارای دو نوع است:
 - **ادراکی:** این نوع پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی، مانند اندازه و شکل ظاهری تکیه دارد.
 - **مفهومی:** این نوع پردازش علاوه بر ویژگی‌های حسی، تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی هم قرار دارد.

نکته: هرچه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل گرفته، پایدارتر و کارآمدتر است. حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش مفهومی، کارآمدتر از تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ادراکی است.

نکته و مقایسه: هرچه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی برویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود. هرچه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل گرفته، پایدارتر و کارآمدتر است: بنابراین پیچیدگی عمل پردازش (شناخت) به سطح شناخت مربوط می‌شود. **پایداری و کارآمدی** شناخت به نوع پردازش مربوط می‌شود.

روش‌های جمع‌آوری اطلاعات

مشاهده

- از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات است.
- برای **توصیف** موضوعات مختلف به کار می‌رود.
- در **انسان و حیوان** کاربرد دارد.
- به دو صورت **طبیعی** و **آزمایشگاهی** صورت می‌گیرد.
- اطلاعات باید به شکل **دقیق ثبت** شوند.
- باید تا جای ممکن از **تعصب و پیش‌داوری** به دور باشد.
- **مثال ۱:** مشاهده جزئیات الگوهای حرکتی نوزادان (۲) مشاهده رفتار نوع‌دوستانه در حیوانات (۳) مشاهده واکنش‌های هیجانی تماشاگران در مسابقات ورزشی

پرسش‌نامه

- در جمع‌آوری اطلاعاتی که با کمک مشاهده مستقیم به دست نمی‌آید، کاربرد دارد.
- در این روش محقق از خود فرد درباره **افکار یا رفتار** خاص او می‌پرسد.
- باید **دقیق و معیبر** باشد.
- به صورت‌های مختلف **نمره‌گذاری** می‌شود.
- **مثال ۲:** پرسش‌نامه سبک زندگی

مصاحبه

- در موضوعاتی که نمی‌توان با روش‌های مشاهده و پرسش‌نامه‌های از پیش **تعیین شده** مطالعه کرد، کاربرد دارد.
- محقق در ضمن گفت‌وگو و براساس **پاسخ‌های دریافت‌کرده**، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند.
- برخلاف گفت‌وگوی معمولی، **هدفمند و سازمان‌یافته** است.
- **مثال ۳:** گفت‌وگوی ویژه خبری در صداوسیما جمهوری اسلامی ایران

آزمون

- آزمون‌ها ابزاری برای **کتنی کردن** ویژگی‌های روان‌شناختی هستند.
- آزمون‌ها دارای **دو ویژگی** هستند:
 - ۱) باید دقیقاً همان چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند.
 - ۲) در دفعات متعدد اجرا نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.
- احتمالاً افراد عادی جامعه بیش از روش‌های دیگر با آن مواجه شده باشند.
- **ساخت** آزمون‌ها بسیار دشوار است و فرایند **پیچیده‌ای** را طی می‌کند.
- چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش‌ها و به دست افراد متخصص انجام شود.
- **مثال ۴:** آزمون هوش و کسلر - آزمون افسردگی بک

تعریف روان‌شناسی

در بین روان‌شناسان تعریف واحدی برای روان‌شناسی وجود ندارد، زیرا:

- ۱- گذشت زمان
- ۲- تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌های علم
- ۳- تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی
- ۴- افزایش اطلاعات در هر علم

موجب می‌شود که **توصیف و تبیین‌های** موجود در یک علم تغییر کند.

گاهی باعث می‌شود که در برخی مسائل و یا حتی در **تعریف یک علم** به دیدگاه منسجم نرسیم.

توجه: حواستان به روابط علت و معلولی بالا باشد. هر عاملی که اول ذکر شده، برای عامل یا عوامل بعدی خودش علت است و هر عاملی که در مرحله بعدی ذکر شده، معلول عامل یا عوامل قبل خودش است.

- **جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی:** علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت) رفتار: به هر نوع فعالیت قابل مشاهده مستقیم جاندار گفته می‌شود.

مثال: حرکت جمعی پرندگان، لانه‌سازی برخی حیوانات، راه رفتن انسان‌ها، غذا خوردن، خوابیدن و...

توجه: مطالعه رفتار، محدود به انسان نیست و در بسیاری از آزمایش‌ها تفاوت جدی و بنیادی میان انسان و حیوان گذاشته نمی‌شود.

- **فرایندهای ذهنی:** به فعالیت‌هایی که به‌طور مستقیم قابل مشاهده نیستند، گفته می‌شود.

- فرایندهای ذهنی را به واسطه **آثار و کارکردهای قابل مشاهده** آن‌ها مورد بررسی تجربی قرار می‌دهند.

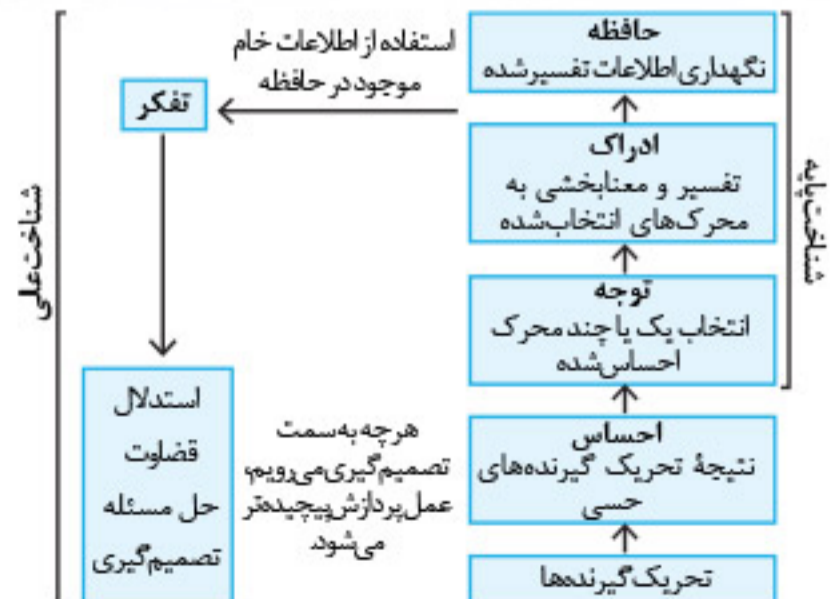
مثال: فرایندهایی مانند توجه، ادراک، حافظه، هیجانات و...

شناخت چیست؟

توجه: تحریک گیرنده‌ها و «احساس محرک‌ها» شناخت محسوب نمی‌شوند و مقدمه شناخت هستند.

- از فرایند «توجه تا تصمیم‌گیری» شناخت نامیده می‌شود.
- شناخت دارای دو سطح **شناخت پایه** و **شناخت عالی** است.
- شناخت پایه شامل توجه، ادراک و حافظه است.
- شناخت عالی شامل استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است که همگی از اقسام تفکر هستند.

نکته: هرچه از شناخت پایه به سمت شناخت عالی برویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود.

ردیف	سؤالات	نمره
درس اول		
۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) به‌طور معمول کودکان در سنین ۷ تا ۱۰ ماهگی می‌توانند بدون کمک دیگران بایستند. ب) دانشمندان علوم تجربی در مواجهه با موجودات غیرمحسوس می‌توانند از سایر منابع کسب آگاهی استفاده کنند.	۰/۵
۲	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.	۲
۳	اهداف روان‌شناسی را نام برده و برای هر یک مثال بزنید.	۱/۵
۴	هلت محدودیت روش‌های علمی در تبیین پدیده‌های انسانی چیست؟ «انواع پردازش» کدام‌اند؟ هر کدام را تعریف کنید. پرتکرار	۱
درس دوم		
۵	جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب کامل کنید. اولین علامت رشد اجتماعی است که در سن بروز می‌کند.	۰/۵
۶	به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید. هلت تحریک‌پذیری و بی‌ثباتی هیجانات در دوره نوجوانی چیست؟ پرتکرار	۰/۵
۷	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.	۱
۸	«رشد درک اخلاقی» را تعریف کرده و بگویید منظور از آن چیست.	۱
۹	«هیجانات مرکب» را تعریف کرده و بگویید شامل چه هیجان‌هایی است.	۱
۱۰	در دوره نوجوانی اندام‌های داخلی بدن چه تغییراتی می‌کند و چه نتیجه‌ای به همراه دارد؟ با توجه به فرمایش پیامبر اکرم (ص)، در هفت سال اول باید با کودک چگونه رفتار شود؟ پرتکرار	۱
درس سوم		
۱۱	گزینه درست را انتخاب کنید. در کدام‌یک از موقعیت‌های زیر «هشدار کاذب» اتفاق افتاده و این حالت در چه مواقعی بیشتر بروز می‌کند؟ (۱) محرک هدف وجود دارد، ولی فرد آن را ردیابی نمی‌کند. - تکالیف کم‌اهمیت (۲) محرک هدف وجود ندارد، ولی فرد آن را ردیابی می‌کند. - تکالیف مهم‌تر (۳) محرک هدف وجود ندارد و فرد آن را ردیابی نمی‌کند. - تکالیف کم‌اهمیت (۴) محرک هدف وجود دارد و فرد آن را ردیابی می‌کند. - تکالیف مهم‌تر	۰/۵
۱۲	به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید. «توهم» به چه معناست؟	۰/۵
۱۳	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.	۱/۵
۱۴	«منابع توجه» کدام‌اند؟ برای هر منبع یک نمونه ذکر کنید. چهار نکته که باعث ساماندهی توجه می‌شود را در قالب چهار توصیه بنویسید.	۲
درس چهارم		
۱۵	جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب کامل کنید. مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل یا با موارد جدید است.	۱
۱۶	هر یک از عبارات سمت راست با کدام‌یک از مفاهیم سمت چپ مرتبط است؟ (یک مورد اضافی است). الف) دربرگیرنده تجربه شخصی است که به زمان و مکان مشخص مربوط می‌شود. - ۱- حافظه کوتاه‌مدت ب) در محاکم قضایی احتمال وقوع این نوع حافظه بیشتر است. - ۲- حافظه کاذب ج) اگرچه زمان بازیابی اطلاعات در آن کوتاه است، ولی قابل افزایش است. - ۳- حافظه کاری - ۴- حافظه بلندمدت	۰/۷۵
۱۷	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.	۱/۵
۱۸	«انواع رمزگردانی» را نام برده و برای هر کدام یک نمونه ذکر کنید. کارکردهای حافظه کاری چیست؟ پرتکرار	۱
۱۹	«روش پس‌خبا» از فنون بهسازی حافظه را به‌طور کامل بنویسید.	۱/۲۵
۲۰	جمع نمره	۲۰

ردیف	سوالات	نمره										
۱	<p>درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) شرایط محرومیت حسی، شرایطی است که در آن سه حس از حواس به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک نشود.</p> <p>ب) در همه موقعیت‌ها، سبک تصمیم‌گیری همه افراد باید سبک تصمیم‌گیری منطقی باشد.</p> <p>ج) هر نگرش دارای یک عنصر شناختی، یک عنصر جسمانی و یک عنصر آمادگی برای عمل است.</p> <p>د) هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی (دیگر منابع شناخت) تکیه دارد.</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p>	۱										
۲/۵	<p>جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) مصاحبه برخلاف گفت‌وگوی معمولی و است.</p> <p>ب) گام به حافظه سپردن اطلاعات، نام دارد.</p> <p>ج) اولین گام در حل مسئله، است. پرتکرار</p> <p>د) در انگیزه درونی، فرد به خود فعالیت علاقه دارد و آن فعالیت با نیازهای او مطابقت دارد. پرتکرار</p>	۲										
۳	<p>گزینه درست را انتخاب کنید.</p> <p>الف) سینا از کودکی به دلیل ضعف استخوانی به فوتبال علاقه‌ای نداشته، ولی در هوز در بازی شطرنج مهارت زیادی پیدا کرده است. او هنگامی که از طرف دوستانش به مسابقه فوتبال دعوت می‌شود، علی‌رغم اینکه به بودن با دوستانش علاقه دارد، از رفتن سر باز می‌زند. علت رفتار سینا کدام عامل نگرشی می‌تواند باشد؟</p> <p>۱) باورهای غلط ۲) درماندگی آموخته‌شده ۳) عدم ادراک کارایی ۴) ادراک کنترل کاذب</p> <p>ب) کدام یک از مراحل «پس‌خبا» به افزایش نشانه‌های بازیابی کمک می‌کند؟</p> <p>۱) خواندن مطالب هر فصل برای رسیدن به برداشت کلی ۲) طرح چند سؤال کلیدی از متن ۳) خواندن با دقت مطالب برای پاسخگویی به پرسش‌های طرح‌شده ۴) آزمایش منظم یادآوری اطلاعات</p> <p>ج) کدام مهارت در مورد روش‌های مقابله‌ای درست‌تر است؟ پرتکرار</p> <p>۱) ورزشکاری که برای فراموشی احساس ضعف در شوت‌زنی و استرس خود از شوخ‌طبعی استفاده می‌کند. ۲) ورزشکاری که برای فراموشی احساس ضعف در شوت‌زنی و استرس خود از تمرین آرام‌سازی استفاده می‌کند. ۳) کسی که روزانه با موقعیت‌های استرس‌زای زیادی روبه‌رو است و برای حفظ سلامتی خود روزانه فعالیت بدنی می‌کند. ۴) کسی که روزانه با موقعیت‌های استرس‌زای زیادی روبه‌رو است و برای حفظ سلامتی خود روزانه دارو مصرف می‌کند.</p> <p>د) قضاوت و واکنش دقیق‌تر درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی نتیجه چیست؟</p> <p>۱) افزایش سرعت تفکر ۲) رشد سریع شناختی ۳) رشد سریع اجتماعی ۴) رسیدن به هویت مثبت</p> <p>(داخل ۱۴۰۰)</p>	۳										
۴	<p>هر یک از عبارات سمت راست با کدام یک از مفاهیم سمت چپ مرتبط است؟ (یک مورد اضافی است.)</p> <table border="1"> <tr> <td>الف) عادت کردن به محرک خاص</td> <td>۱- سوگیری تأیید</td> </tr> <tr> <td>ب) مهارت چگونگی نگهداری اطلاعات در ذهن</td> <td>۲- نوع نگاه</td> </tr> <tr> <td>ج) همت ناتوانی در حل مسئله ۹ نقطه</td> <td>۳- خوگیری</td> </tr> <tr> <td>د) استفاده از اطلاعات همخوان با دیدگاه خود</td> <td>۴- هماهنگی شناختی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵- فراحافظه</td> </tr> </table>	الف) عادت کردن به محرک خاص	۱- سوگیری تأیید	ب) مهارت چگونگی نگهداری اطلاعات در ذهن	۲- نوع نگاه	ج) همت ناتوانی در حل مسئله ۹ نقطه	۳- خوگیری	د) استفاده از اطلاعات همخوان با دیدگاه خود	۴- هماهنگی شناختی		۵- فراحافظه	۴
الف) عادت کردن به محرک خاص	۱- سوگیری تأیید											
ب) مهارت چگونگی نگهداری اطلاعات در ذهن	۲- نوع نگاه											
ج) همت ناتوانی در حل مسئله ۹ نقطه	۳- خوگیری											
د) استفاده از اطلاعات همخوان با دیدگاه خود	۴- هماهنگی شناختی											
	۵- فراحافظه											
۵	<p>هر یک از مهارت‌های حرکتی زیر هموماً در کدام محدوده سنی بروز می‌کند؟</p> <p>الف) همت زدن (.....) ب) ایستادن مستقل (.....) ج) نشستن با کمک (.....)</p>	۵/۷۵										

۰/۷۵	۶	نوع انگیزه را در افراد زیر مشخص کنید. پرتکرار الف) مهسا دائم در حال بازی‌های کامپیوتری است و ساعت‌ها غذا خوردنش به تأخیر می‌افتد. ب) خانم امیری هفته‌ای دو روز به خانه سالمندان می‌رود و لباس‌های آن‌ها را می‌شوید تا دهانش بوی خوش بدهد. ج) سینا هر روز صبح قبل از طلوع آفتاب پیاده‌روی می‌کند و احساس شادابی می‌کند.																
۰/۷۵	۷	کدام‌یک از راه‌های اکتشافی حل مسئله برای حل مسائل زیر مناسب‌تر است؟ الف) عبور دادن گوسفند، گرگ و هلف به طرف دیگر رودخانه بدون اینکه هیچ‌کدام خورده شوند. ب) چگونگی برگزاری یک مسابقه شاد و فرح‌بخش پس از پایان امتحانات ترم در مدرسه. ج) دوخت لباسی که الگوی آن را در اختیار نداریم، از روی لباس آماده.																
۰/۷۵	۸	هر یک از راهکارهای زیر برای از بین بردن کدام عامل ایجاد فراموشی مناسب‌تر است؟ پرتکرار الف) آزمون مکرر (.....) ب) یادگیری با فاصله (.....) ج) مرور کارآمد (.....)																
۱	۹	جدول زیر را کامل کنید. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #0070c0; color: white;">مثال توصیفی</th> <th style="background-color: #0070c0; color: white;">اقدام موردنظر</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>انتخاب رشته تحصیلی</td> <td>۱- شناسایی و تعریف تصمیم موردنظر</td> </tr> <tr> <td>(الف)</td> <td>۲- شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم</td> </tr> <tr> <td>بررسی دروس هر رشته و...</td> <td>۳- (ب)</td> </tr> <tr> <td>(ج)</td> <td>۴- ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت</td> </tr> <tr> <td>انتخاب رشته علوم انسانی</td> <td>۵- اجرای بهترین اولویت</td> </tr> <tr> <td>مطالعه دقیق، هدفمند و کارآمد دروس این رشته</td> <td>۶- (د)</td> </tr> <tr> <td>پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی</td> <td>۷- بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت موردنظر</td> </tr> </tbody> </table>	مثال توصیفی	اقدام موردنظر	انتخاب رشته تحصیلی	۱- شناسایی و تعریف تصمیم موردنظر	(الف)	۲- شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم	بررسی دروس هر رشته و...	۳- (ب)	(ج)	۴- ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	انتخاب رشته علوم انسانی	۵- اجرای بهترین اولویت	مطالعه دقیق، هدفمند و کارآمد دروس این رشته	۶- (د)	پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی	۷- بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت موردنظر
مثال توصیفی	اقدام موردنظر																	
انتخاب رشته تحصیلی	۱- شناسایی و تعریف تصمیم موردنظر																	
(الف)	۲- شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم																	
بررسی دروس هر رشته و...	۳- (ب)																	
(ج)	۴- ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت																	
انتخاب رشته علوم انسانی	۵- اجرای بهترین اولویت																	
مطالعه دقیق، هدفمند و کارآمد دروس این رشته	۶- (د)																	
پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی	۷- بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت موردنظر																	
۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۵	۱۰	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) کدام نوع «پردازش» کارآمدتر است؟ پرتکرار ب) به ترتیب «ایفای نقش جنسیتی برای نشان دادن رفتارهای زنانه و مردانه» و «انتخاب شغل و پیشرفت» به کدام ویژگی هویت مربوط است؟ ج) به ترتیب «ردیابی محرک انحرافی که حضور دارد» و «عدم ردیابی محرک هدف که حضور ندارد» چه نام دارند؟ پرتکرار د) برآورد دقیق حداکثر مدت‌زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر به چه عواملی بستگی دارد؟ پرتکرار ه) «عوامل عاطفی» بر کدام‌یک از مراحل حافظه و به چند نوع اثر می‌گذارد؟ و) فردی که حرکت در مسیر دستیابی به هدف را نوعی موفقیت می‌داند، چه نتیجه‌ای برای او به همراه دارد؟ ز) در هرم غذایی «قاعده هرم» و «طبقه بعد از آن» به ترتیب به کدام مواد غذایی اختصاص دارد؟																
۰/۵ ۱ ۱ ۱ ۱ ۰/۵ ۱	۱۱	به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. الف) رشد اجتماعی در دوره نوجوانی دستخوش چه تغییراتی می‌شود؟ ب) عوامل «ایجاد خوگیری» را نام برده و توضیح دهید. پرتکرار ج) ویژگی‌های روش علمی چه هستند؟ هر کدام را تعریف کنید. پرتکرار د) «بارش مغزی» دارای چه مراحل است؟ آن‌ها را بنویسید. ه) «کوچک شمردن خود» چگونه می‌تواند بر تصمیم‌گیری اثر بگذارد؟ توضیح دهید. و) یک جراح چه زمانی دست به عمل جراحی می‌زند؟ ز) هلاکت فشار روانی را نام برده و برای هر کدام یک نمونه ذکر کنید.																
۲۰	جمع نمره																	

پاسخنامه تشریحی

امتحان ۱ (نوبت اول)

۱۳ به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره طولانی گوش‌به‌زنگی گفته می‌شود. (۰/۵) خستگی عاملی است که بر روی آن اثر می‌گذارد. (۰/۲۵)

۱۴ میزان انگیزتگی ذهنی تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی (۰/۵) (مانند تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی مانند خواب کافی (۰/۲۵)) و عوامل روان‌شناختی (۰/۵) (مانند ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن) است. (۰/۲۵)

۱۵ وقتی چند شیء در کنار هم باشند، ما آن‌ها را به صورت یک گروه ادراک می‌کنیم (۰/۵)، مانند: ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ که در آن یک دایره تکی، دو دایره با هم و سه دایره را با هم دسته‌بندی می‌کنیم، نه ۶ دایره تکی یا یک بسته ۶ تایی. (۰/۲۵)

۱۶ هرگاه ادراک ما از پدیده‌ها با آنچه که از آن‌ها احساس می‌کنیم متفاوت باشد یا به عبارت دیگر، ادراک ما با واقعیت پدیده‌ها منطبق نباشد، خطای ادراکی نامیده می‌شود. (۱)

۱۷ نوک‌زبانی (۰/۵)

۱۸ تمایزبخشی به برجسته کردن تفاوت‌های دو مفهوم به لحاظ ظاهری و معنایی گفته می‌شود. (۰/۵)

۱۹ ردهای حسی کمتر از یک ثانیه دوام می‌یابند (۰/۵) و در صورت توجه کردن به اطلاعات تبدیل شده و به حافظه کوتاه‌مدت منتقل می‌گردند. (۰/۵)

۲۰ خطاهای حافظه دو دسته‌اند: ۱- حذف کردن ۲- اضافه کردن (۰/۵) در خطای حذف کردن یا فراموشی، فرد بخش‌هایی از خاطرات سپرده شده را فراموش می‌کند. (۰/۵) در خطای اضافه کردن، فرد در یادآوری اطلاعات گذشته به تحریف خاطرات یا افسانه‌بافی روی می‌آورد. در این خطا فرد چاله‌های ایجادشده را پر می‌کند. (۰/۵)

۲۱ با توجه به نوع اطلاعات، حافظه به دو نوع معنایی و رویدادی تقسیم می‌شود. (۰/۵)

معنایی: در این حافظه دانش عمومی ذخیره می‌شود (۰/۲۵)، مانند: نظریه را تعریف کنید. (۰/۲۵)

رویدادی: دربرگیرنده تجربه شخصی است که به یک زمان و مکان مشخص مربوط می‌شود (۰/۲۵)، مانند: دیروز این موقع کجا بودی؟ (۰/۲۵)

امتحان ۲ (نوبت اول)

۱ الف) نادرست (۰/۲۵): کودکان در ۱۱ تا ۱۴ ماهگی می‌توانند به طور مستقل بایستند.

ب) درست (۰/۲۵)

۲ هدف علم روان‌شناسی همانند سایر علوم، توصیف (۰/۲۵)، تبیین (۰/۲۵)، پیش‌بینی (۰/۲۵) و کنترل (۰/۲۵) موضوع پژوهش است.

مثال: توصیف: حافظه یعنی قدرت یادآوری و بازشناسی خاطرات گذشته (۰/۲۵) / تبیین: تداخل اطلاعات موجب فراموشی می‌شود. (۰/۲۵) /

پیش‌بینی: زمانی که مطالب به صورت پی‌درپی و بدون استراحت به فردی ارائه شود، احتمال فراموشی در او افزایش می‌یابد. (۰/۲۵) / کنترل: برای اینکه

بتوانید اثر تداخل را خنثی کنید، از یادگیری با فاصله استفاده کنید. (۰/۲۵)

۱ الف) نادرست (۰/۲۵): با دست یافتن به یک تبیین خاص، نباید تبیین‌های محتمل یا صحیح دیگر را رد کرد. (ب) نادرست (۰/۲۵): روان‌شناسان همانند سایر دانشمندان علوم تجربی، غالباً تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها و... قرار می‌گیرند.

۲ ویژگی‌های روش علمی عبارت‌اند از: تعریف عملیاتی (۰/۲۵) و تکرارپذیری (۰/۲۵)

۳ مهم‌ترین دلیل دشواری توصیف و تبیین پدیده‌های روان‌شناختی این است که: انسان و رفتارهای او دارای ابعاد (جسمانی و غیرجسمانی) و ویژگی‌های مختلف و بسیار پیچیده است. (۰/۵) همچنین دلیل دیگر دشواری توصیف و تبیین پدیده‌های روان‌شناختی، تحت تأثیر عوامل متعدد بودن این پدیده‌هاست. (۰/۵)

۴ جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی عبارت است از: علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت) (۰/۵)

رفتار: به هر نوع فعالیت قابل مشاهده مستقیم جاندار گفته می‌شود. (۰/۵) فرایندهای ذهنی: اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند و به واسطه آثار و کارکردهای قابل مشاهده آن‌ها مورد بررسی تجربی قرار می‌گیرند. (۰/۵)

۵ «مشاهده» یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات است که در «توصیف» موضوعات مختلف کاربرد دارد. (۰/۵) در مشاهده، اطلاعات باید به شکل دقیق ثبت شوند (۰/۲۵) و تا جای ممکن از تعصب و پیش‌داوری‌ها به دور بود. (۰/۲۵)

۶ ریش یا پختگی (۰/۵)

۷ هویت همان تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد و طرز فکر، عقاید و نحوه ارتباط فرد با دیگران را شامل می‌شود. (۰/۵)

۸ تخمک بارور شده طبیعی دارای ۴۶ کروموزوم (یا ۲۳ جفت کروموزوم) است. (۰/۵) عواملی همچون: سن مادر، کیفیت تغذیه، فشار روانی، آلودگی محیط، حالت‌های هیجانی، آرامش به‌ویژه ارتباط معنوی با خالق هستی و استفاده از داروها بر چگونگی رشد قبل از تولد تأثیر دارد. (مهرمورد) (۰/۲۵)

۹ بسیاری از کودکان در سنین اولیه دوره کودکی به بازی‌های موازی می‌پردازند (۰/۲۵)، یعنی این کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به‌تنهایی بازی می‌کنند. (۰/۵) بازی کودکان در سنین بالاتر قاعده‌مند می‌شود (۰/۲۵) و با یکدیگر بازی‌های گروهی می‌کنند (۰/۲۵) و علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند. (۰/۲۵)

۱۰ نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند، یعنی در پیش‌بینی یک موقعیت از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند (۰/۵)، در حالی که مبنای استدلال در دوره کودکی واقعیت‌های ملموس و بیرونی است. (۰/۵)

۱۱ الف) شدت محرک (۰/۲۵)

ب) توجه ناقص (۰/۲۵)

ج) آماده‌سازی (۰/۲۵)

۱۲ موجودات زنده، به‌خصوص انسان، به «احساس» نیاز دارند. (۰/۵)

۳ پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان (۰/۵)، رعایت مسائل اخلاقی (۰/۵) و تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی (۰/۵) باعث شده که روش‌های تجربی همواره با محدودیت‌هایی در تبیین پدیده‌های انسانی مواجه باشد.

۴ انسان‌ها در پردازش به دو شیوه عمل می‌کنند: ادراکی و مفهومی. هرگاه پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه داشته باشد، «پردازش ادراکی» است (۰/۵) و پردازشی که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی قرار دارد، «پردازش مفهومی» است. (۰/۵)

۵ لبخند اجتماعی (۰/۲۵) - ۲ تا ۳ (۰/۲۵)

۶ به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد. (۰/۵)

۷ رشد درک اخلاقی دربرگیرنده آن دسته از قوانین و مقررات اجتماعی و اصول شرعی و عرفی است که تعیین می‌کنند انسان‌ها در ارتباط با دیگران چگونه باید رفتار کنند؛ به عبارت دیگر منظور از رشد درک اخلاقی همان انجام عمل اخلاقی است. (۱)

۸ هیجان‌های مرکب، هیجان‌هایی هستند که بروزشان پیچیده‌تر بوده و با توجه به نوع ارزیابی، ظهور متفاوتی می‌یابند (۰/۲۵) و شامل هیجاناتی مانند احساس پشیمانی (۰/۲۵)، سپاسگزاری (۰/۲۵) و ترحم (۰/۲۵) است.

۹ در دوره نوجوانی اندام‌های داخلی بدن نیز رشد قابل توجهی دارند؛ به طوری که اندازه و ظرفیت شش سه برابر (۰/۲۵) و اندازه قلب دو برابر قبل می‌شود (۰/۲۵) و حجم کلی خون افزایش می‌یابد. (۰/۲۵) این تغییرات باعث می‌شود نوجوان احساس توانمندی زیادی بکند. (۰/۲۵)

۱۰ کودک در هفت سال اول باید آزاد باشد که بازی کند. (۰/۲۵) باید عواطف و احساسات صحیح او را رشد داد (۰/۲۵) و با رفتار خوب و گفتار پسندیده او را پرورش داد (۰/۲۵) و بدون توقع اطاعت از او سعی کرد با عمل و گفتار صحیح از حس تقلیدش بهره گرفت. (۰/۲۵)

۱۱ گزینه «۲» (۰/۵)

۱۲ گاهی چیزی را ادراک می‌کنیم که احساس نشده است. روان‌شناسان به ادراک پدیده‌های بدون احساس، «توهم» گویند. (۰/۵)

۱۳ منابع توجه تحت تأثیر سه عامل است. نخست حواس ما به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک می‌شود، مانند شنیدن صدای جیغ یک فرد، توجه ما را به سمت خود جلب می‌کند. (۰/۵) عامل دوم اطلاعات موجود در حافظه است، مانند دندان‌پزشک که به دندان‌های افراد بیشتر توجه می‌کند. (۰/۵) عامل سوم سبک پردازش افراد و انتظارات ماست که باعث می‌شود تا محرک خاصی انتخاب شود، مانند زمانی که منتظر دوستان هستیم و هر فردی را که از فاصله دور می‌بینیم، آن دوست تلقی می‌کنیم. (۰/۵)

۱۴ ۱- در توجه هرچه آگاهی بیشتر باشد، توجه هم ارادی‌تر خواهد بود. (۰/۵)
۲- برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز باید از انجام فعالیت در ساعات طولانی پرهیز کرد. (۰/۵) ۳- برای ایجاد توجه متمرکز، از حواس مختلف برای انجام دادن یک تکلیف استفاده کنید. (۰/۵) ۴- انجام دادن چند تکلیف به طور هم‌زمان کارایی توجه را کاهش می‌دهد. (۰/۵)

۱۵ گذشت زمان (۰/۵) - جایگزین مواد اطلاعاتی (۰/۵)

۱۶ الف) حافظه بلندمدت: توجه کنید حافظه رویدادی از انواع حافظه بلندمدت است. (۰/۲۵) / ب) حافظه کاذب (۰/۲۵) / ج) حافظه کاری (۰/۲۵)

۱۷ رمزگردانی به انواع شنیداری، دیداری و معنایی تقسیم می‌شود. (۰/۷۵) شنیداری مانند زمانی که دوستان یک شماره تلفن را برایمان می‌خواند و ما آن را حفظ می‌کنیم. (۰/۲۵)

دیداری مانند زمانی که ما از روی یک تابلو شماره‌ای را می‌خوانیم و به خاطر می‌سپاریم. (۰/۲۵)

معنایی مانند زمانی که عددی را به دو مجموعه چهارتایی که مربوط به دو واقعه تاریخی مهم است، تبدیل کرده و سپس به حافظه می‌سپاریم. (۰/۲۵)

۱۸ حافظه کاری دو کارکرد مهم زیر را دارد:

۱- مطالبی را که به مدت کوتاهی لازم داریم، ذخیره می‌کند. (۰/۵)

۲- فضای کار را برای فعالیت جاری ذهن فراهم می‌کند. (۰/۵)

۱۹ پیش‌خوانی: مطالب هر فصل را پیش‌خوانی کنید تا برداشت کلی داشته باشید. (۰/۲۵)

سؤال کردن: سعی کنید در مورد متن چند سؤال کلیدی داشته باشید. (۰/۲۵)
خواندن: مطالب را به دقت بخوانید تا بتوانید به پرسش‌ها پاسخ دهید. (۰/۲۵)
به خودپس دادن: جواب‌ها را بیان کنید و در صورت لزوم دوباره متن را بخوانید. (۰/۲۵)
آزمون: به صورت منظم یادآوری اطلاعات را آزمایش کنید. (۰/۲۵)

امتحان ۳ (نوبت اول)

۱ الف) نادرست (۰/۲۵): پذیرفته شدن فرضیه لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن نیست. (درس ۱ / ب) درست (۰/۲۵) (درس ۲ / ج) درست (۰/۲۵) (درس ۳ / د) نادرست (۰/۲۵): عواملی عاطفی بر هر سه مرحله حافظه اثر می‌گذارد. (درس ۴)

۲ الف) نظریه (۰/۵) (درس ۱ / ب) نوع تصمیم‌گیری (۰/۵) (درس ۲ / ج) گوش‌به‌زنگی (۰/۵) (درس ۳ / د) حافظه کاذب (۰/۵) (درس ۴)

۳ الف) گزینه «۱»: حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش مفهومی، کارآمدتر است و یافتن بهترین راه‌حل همان تعریف حل مسئله است. (درس ۱ / ب) گزینه «۳» (درس ۲ / ج) گزینه «۲» (درس ۳ / د) گزینه «۴» (درس ۴) (همه‌مورد ۰/۵)

۴ الف) توهم (درس ۳ / ب) تمایزبخشی (درس ۴ / ج) آزمون (درس ۱ / د) کسب هویت (درس ۲) (همه‌مورد ۰/۲۵)

۵ الف) روش علمی: چون مطالعات بر روی کهکشان‌ها و منظومه شمسی از طریق ابزارهای دقیق علمی صورت گرفته است. (درس ۱ / ب) روش مشاهده (درس ۱ / ج) حرکات ظریف مانند بستن بند کفش (۰/۵) و حرکات درشت مانند بالا رفتن از پله‌ها (۰/۵) حرکات درشت زودتر از حرکات ظریف در کودک بروز می‌کند. (درس ۲ / د) تعداد عوامل انحرافی (۰/۵) و ویژگی‌های منحصر به فرد محرک هدف (درس ۳ / ه) کاهش اثر گذشت زمان: مرور کارآمد (۰/۵) و کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن (۰/۵) / کاهش اثر تداخل: یادگیری عمیق (۰/۵) / یادگیری با استراحت (۰/۵) و مطالعه چندحسی (۰/۵) (همه‌مورد برای هر

کدام کفشی است.) (درس ۴)

۸ الف) عدم وجود نشانه‌های بازیابی (۰/۲۵) / ب) تداخل (۰/۲۵) / ج) گذشت زمان (۰/۲۵) (درس ۴)

۹ الف) انتخاب رشته تحصیلی دوره دوم متوسطه از بین چهار انتخاب (۰/۲۵) / ب) بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت (۰/۲۵) / ج) امنیت شغلی و علایق تحصیلی (۰/۲۵) / د) تعهد و پایبندی به اجرای اولویت موردنظر (۰/۲۵) (درس ۶)

۱۰ الف) پردازش مفهومی (۰/۲۵) (درس ۱) / ب) ویژگی روانی (۰/۲۵) - ویژگی اجتماعی (۰/۲۵) (درس ۲) / ج) هشدار کاذب (۰/۲۵) - رد درست (۰/۲۵) (درس ۳) / د) ویژگی‌های شخصی (۰/۲۵) - دشواری تکلیف (۰/۲۵) (درس ۳) / ه) بر هر سه مرحله حافظه یعنی رمزگردانی، نگهداری و بازیابی (۰/۵) و به دو شکل مثبت و منفی اثر می‌گذارد. (درس ۴) / و) تحت تأثیر موانع زودگذر و عواملی همچون خستگی قرار نمی‌گیرد. (درس ۷) / ز) نان و غلات (۰/۲۵) - میوه‌ها و سبزیجات (درس ۸)

۱۱ الف) در این دوره هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش نوجوان به گروه همسالان خیلی بیشتر از سابق شده است و در کنار همسالان بودن برای نوجوانان بسیار لذت‌بخش است. البته این به آن معنی نیست که نوجوان به ارتباط با والدین و یا خواهر و برادر خود علاقه‌ای ندارد. (درس ۲)

ب) ۱- یکنواختی و ثبات نسبی: وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می‌کند، در نتیجه ابعاد جدید آن را در نمی‌یابد. (۰/۵) ۲- آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه: تازگی موضوع ارائه‌شده تمرکز ایجاد می‌کند. اگر محرک موردنظر به دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می‌گیرد. (درس ۳)

ج) ۱- تعریف عملیاتی: به تعریفی دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری از متغیر گفته می‌شود. (۰/۵) ۲- تکرارپذیری: هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی باید بتواند یافته‌های دیگران را تکرار کند و به یافته‌های یکسان برسد. (درس ۱)

د) مرحله اول: مسئله تعریف می‌شود. مرحله دوم: سعی می‌شود راه‌حل‌های مختلف ارائه شود. مرحله سوم: معیارهایی برای داوری هر راه‌حل ارائه می‌شود. مرحله چهارم: با استفاده از معیارها بهترین راه‌حل ارائه می‌شود. (هرمورد ۰/۲۵) (درس ۵)

ه) دست کم گرفتن خود، عصبانی بودن، ترسو بودن و اعتمادبه‌نفس پایین مانع تصمیم‌گیری درست می‌شود. بسیاری از تصمیم‌گیری‌های مهم، علاوه بر دانش لازم، به اعتمادبه‌نفس قوی نیاز دارد. تصمیم‌گیرنده‌ای که اعتمادبه‌نفس کمی داشته باشد، نمی‌تواند در فرایند تصمیم‌گیری موفق باشد. (۱) (درس ۶) / و) زمانی که: ۱- دانش و مهارت لازم در انجام دادن آن کار را در خود بیابد. (۰/۲۵) ۲- پس از پایان عمل، نتایج خوبی برای بیمار و جراح داشته باشد. (۰/۲۵) (درس ۷) / ز) فشار روانی دارای علائم زیر است:

علائم جسمانی: مانند درد معده، تپش قلب، لرزش دست، رنگ‌پریدگی و...

علائم شناختی: عدم تمرکز، فراموشی و...

علائم رفتاری: داد زدن، گریه کردن، فرار کردن و...

علائم جسمانی: ترسیدن، اضطراب، غم و... (هرمورد ۰/۲۵) (درس ۸)

۲۱ الف) اراده و هدفمندی و ادراک کارایی و کنترل واقعی همیشه به صورت مثبت عمل می‌کنند (۰/۲۵) و ناهماهنگی شناختی و درماندگی آموخته‌شده همواره به صورت منفی عمل می‌کنند. (۰/۲۵)

ب) در صورتی که ادراک کنترل و کارایی با شواهد محیطی هماهنگ نباشد. (۰/۵) / ج) هدف معین موجب: ۱- ایجاد توانمندی ۲- انسجام در رفتار ۳- جلوگیری از بیراهه رفتن فرد و ائتلاف منابع انرژی او می‌شود. (هرمورد ۰/۲۵) (هرمورد ۰/۲۵) / الف) نادرست (۰/۲۵): درمان بیماری‌های روانی در حیطه کار روان‌شناسان سلامت نیست. / ب) نادرست (۰/۲۵): افراد بیمار نمی‌توانند از هرم غذایی تبعیت کنند. حتی اگر سن و جنس آن‌ها رعایت شود.

۲۲ گزینه «۴» (۰/۵)

۲۴ هنگام روبه‌رو شدن با موقعیت، فرد ابتدا براساس برداشت اولیه خود، آن را ارزیابی می‌کند و از خود می‌پرسد: آیا خطری مرا تهدید می‌کند؟ (۰/۵) اگر پاسخ به این سؤال مثبت بود، فرد کنترل شخصی خود را ارزیابی می‌کند و از خود می‌پرسد: آیا من می‌توانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟ (۰/۵) به این ترتیب اگر پاسخ به این سؤال هم مثبت بود، روش‌های مقابله‌ای فراخوانی می‌شود. (۰/۵)

امتحان ۹ (نوبت دوم)

۱ الف) نادرست (۰/۲۵): محرومیت حسی یعنی اینکه فرد در شرایطی قرار بگیرد که هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی تحریک نشود. (درس ۳) / ب) نادرست (۰/۲۵): سبک تصمیم‌گیری غالب هر فرد باید سبک منطقی باشد. (درس ۶) / ج) نادرست (۰/۲۵): هر نگرش دارای سه عنصر شناختی، احساسی و آمادگی برای عمل است. (درس ۷) / د) درست (۰/۲۵) (درس ۱)

۲ الف) هدفمند (۰/۵) - سازمان‌یافته (۰/۵) (درس ۱) / ب) رمزگردانی (۰/۵) (درس ۴) / ج) تشخیص دقیق مسئله (۰/۵) (درس ۵) / د) فطری (۰/۵) (درس ۷)

۳ الف) گزینه «۳» (۰/۵) (درس ۷) / ب) گزینه «۴» (۰/۵) (درس ۴) / ج) گزینه «۳» (۰/۵): فراموش کردن منبع فشار روانی روش مقابله‌ای درستی نیست، بلکه باید یا حذف شود و یا اگر امکان حذف آن نیست، آن را پذیرفت. در اینجا امکان حذف عامل فشارآور که ضعف در شوت‌زنی است، امکان‌پذیر است. (درس ۸)

د) گزینه «۲» (۰/۵): رشد سریع شناختی در دوره نوجوانی، موجب قضاوت و واکنش دقیق‌تر درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی می‌شود. (درس ۲)

۴ الف) خوگیری (۰/۲۵) (درس ۳) / ب) فراحافظه (۰/۲۵) (درس ۲) / ج) نوع نگاه (۰/۲۵) (درس ۵) / د) سوگیری تأیید (۰/۲۵) (درس ۶)

۵ الف) ۲ تا ۵ ماهگی (۰/۲۵) / ب) ۱۱ تا ۱۴ ماهگی (۰/۲۵) / ج) ۳ تا ۶ ماهگی (۰/۲۵) (درس ۲)

۶ الف) درونی (۰/۲۵) / ب) بیرونی (۰/۲۵) / ج) درونی (۰/۲۵) (درس ۷)

۷ الف) روش کاهش تفاوت وضعیت موجود و وضعیت مطلوب (۰/۲۵) / ب) روش بارش مغزی (۰/۲۵) / ج) روش مهندس معکوس یا شروع از آخر (۰/۲۵) (درس ۵)

امتحان ۱ (نوبت دوم)

- ۱ الف) نادرست (۰/۲۵): تفکر فرایندی کاملاً آگاهانه است. اصطلاح تفکر ناخودآگاه نادرست است. (درس ۵)
- ب) درست (۰/۲۵): زیرا پیامدهای فشار روانی مثبت، خوشایند و انرژی بخش است و کسی با آن مقابله نمی کند. (درس ۸)
- ج) نادرست (۰/۲۵): شروع سن صحبت کردن را ریش تعیین می کند و تقریباً در اکثر کودکان مشترک است. (درس ۲)
- د) نادرست (۰/۲۵): در تکالیف کم اهمیت، هشدار کاذب فدای از دست دادن می شود. (درس ۳)
- ۲ الف) تفکر (۰/۵) / (درس ۱) / ب) اجتنابی (۰/۵) (درس ۶) / ج) ادراک کارایی (۰/۵) (درس ۷) / د) حافظه کاری (۰/۵) (درس ۴)
- ۳ الف) گزینه ۳ (۰/۵) بررسی سایر گزینه ها: گزینه ۱: نظریه ها از ترکیب اصول به دست می آیند. گزینه ۲: پاسخ نخست به مسئله پژوهشی، فرضیه نام دارد. گزینه ۴: فرضیه را می آزمایند تا درستی آن مشخص شود. (درس ۱)
- ب) گزینه ۲ (۰/۵): هم اثر مثبت و هم اثر منفی انتقال در بزرگسالان بیشتر است، چون تجارب بیشتری دارند. (درس ۵)
- ج) گزینه ۴ (۰/۵): مشکل علی به سبک زندگی او مربوط است (درس ۸)
- د) گزینه ۳ (۰/۵): دانش آموزان پس از خروج از جلسه با قرار گرفتن در موقعیت های قبلی، به دلیل وجود نشانه ها مطالب را بهتر به یاد می آورند. (درس ۴)
- ۴ الف) واقعیت های ملموس و بیرونی (۰/۲۵) (درس ۲) / ب) جست و جو (۰/۲۵) (درس ۳) / ج) آسیب های روانی و جسمانی (۰/۲۵) (درس ۶) / د) ادراک کنترل (۰/۲۵) (درس ۷)
- ۵ الف) روش مشاهده (۰/۲۵) / ب) آزمون (۰/۲۵) برای مشخص کردن دقیق میزان بیماری به نمره احتیاج داریم که از طریق آزمون ها به دست می آید. / ج) پرسش نامه (۰/۲۵) (درس ۱)
- ۶ الف) رویدادی (۰/۲۵) / ب) معنایی (۰/۲۵) / ج) رویدادی (۰/۲۵) (درس ۴)
- ۷ الف) گرایش - گرایش (۰/۲۵) / ب) گرایش - اجتناب (۰/۲۵) / ج) اجتناب - اجتناب (۰/۲۵) (درس ۶)
- ۸ الف) بیرونی، غیرقابل کنترل و پایدار (۰/۲۵) / ب) بیرونی، غیرقابل کنترل و ناپایدار (۰/۲۵) / ج) درونی، غیرقابل کنترل و پایدار (۰/۲۵) (درس ۷)
- ۹ الف) لبخند اجتماعی (۰/۲۵) / ب) ۸ - ۷ ماهگی (۰/۲۵) / ج) ۴ تا ۵ سالگی (۰/۲۵) (درس ۲)
- ۱۰ الف) وزن کودک در ۶ ماهگی دو برابر وزن تولد (۰/۲۵) و در یک سالگی سه برابر وزن تولد می شود. (۰/۲۵) (درس ۲)
- ب) عدم دستیابی فوری به یک هدف مشخص به دلیل موانع مشخص با توجه به امکانات و توانمندی های محدود (۰/۵) (درس ۵)
- ج) آماده سازی (۰/۵) - نشان می دهد که ما به همه آنچه که در حیطه توجه مان قرار می گیرد، توجه کامل نداریم. (۰/۵) (درس ۳)
- د) واژگان بی معنی (۰/۲۵) - علت آن جلوگیری از اثر پایداری در رمزگردانی معنادار بود. (۰/۲۵) - بیشترین مقدار فراموشی در یک ساعت اول بعد از یادگیری اتفاق می افتد. (۰/۲۵) (درس ۴)

ه) روان شناسی سلامت شاخه ای از علم روان شناسی است که از یافته های این علم برای پیشگیری و درمان بیماری های جسمی بهره می برد. (۰/۲۵) (درس ۸) / اهداف آن علاوه بر پیشگیری و درمان، حفظ سلامتی (۰/۲۵) و ارتقای آن (۰/۲۵) است.

و) ۱- پیچیدگی انسان (۰/۲۵) ۲- رعایت مسائل اخلاقی (۰/۲۵) ۳- تأثیر ارزش ها در نگاه و تفسیر پدیده های انسانی (۰/۲۵) (درس ۱)

۱۱ الف) هیجانات در انسان منبع رفتارهای مثبت و سازنده هستند، ولی در صورت هدایت نشدن و به کارگیری نادرست آن ها، هیجان ها به رفتارهای مخرب و پرخطر منجر می شوند (۰/۲۵): بنابراین لازم است در این دوره مهارت هایی را بیاموزیم که بتوانیم هیجانات خود را در جهت صحیح به کار گیریم (۰/۲۵)، مهارت هایی از قبیل کنترل خشم و ورزش کردن. (۰/۲۵) (درس ۲)

ب) در توجه هرچه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی تر خواهد بود. اگر کسی از شما بپرسد ساختمان مسکونی شما چند پله دارد، به احتمال زیاد شما نمی توانید پاسخ دهید. دلیل آن این است که شما اراده ای برای شمارش تعداد پله ها نداشته اید، در نتیجه میزان آگاهی تان نسبت به پله ها کامل نبوده است. (۱) (درس ۳)

ج) با توجه به شاخص های زیر مسئله ها به دو گروه «خوب تعریف شده» و «خوب تعریف نشده» تقسیم می شوند:

۱- شناسایی موقعیت اولیه

۲- فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس

۳- تعریف دقیق هدف

۴- امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف (هر مورد ۰/۲۵)

خوب تعریف نشده به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است. مسائل پیچیده از آنجایی که علل متعددی دارند، به راحتی قابل تعریف نیستند، مانند مسائل علوم انسانی که پدیده ها دلایل مختلفی می توانند داشته باشند. (۰/۲۵) (درس ۵)

د) سبک منطقی بهترین شیوه تصمیم گیری است. زیربنای این تصمیم گیری نه عجله و شتاب است نه احساسات و هیجانات زودگذر و... بلکه زیربنای آن اندیشیدن است. در این سبک تصمیم گیرنده تمامی راهکارهای ممکن را می سنجد، از دیگران مشورت می گیرد، علایق و انگیزه های خود را در کنار سایر اطلاعات قرار می دهد و در نهایت تصمیم می گیرد. به همین دلیل سبک منطقی در روش هم با سایر سبک ها فرق دارد و تابع یک روش قاعده مند و منظم است و فرد پله پله و طبق قوانین پیش می رود. (۱) (درس ۶)

ه) شناخت همچون نظام قاعده مندی است که بین عناصر آن پیوندهای بسیاری برقرار است و این پیوندها تمایل زیادی به هماهنگ بودن دارند. (۰/۲۵) قاعده مندی نظام شناختی بیانگر این موضوع است که هرچه موارد مثبت پیرامون یک موضوع بیشتر باشد، گرایش فرد به استفاده از آن یا بروز رفتار بیشتر می شود (مثلاً مصرف سیگار یا مواد مخدر یا گرفتن رژیم) و هرچه عوامل متعدد منفی در اطراف آن موضوع بیشتر باشد، مانع استفاده از آن یا عدم بروز رفتار می شود (مانند سیگار نکشیدن، رژیم نگرفتن و یا عدم استفاده از مواد مخدر) (۰/۲۵)، یعنی هرچه یک عنصر نیرومندتر و هر اندازه ارزیابی مثبت یا منفی آن قوی تر باشد، تأثیر قوی تری بر نگرش فرد خواهد داشت و رفتار او را شکل می دهد. (۰/۵) (درس ۷)